

51. møde

Onsdag den 24. april 1991 kl. 13.00

Dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 21:*

Forespørgsel til undervisnings- og forskningsministeren [øm at skaffe 15.000 uddannelsespladser til de unge].

Af Helle Degn (S) og Rahbæk Møller (SF) m.fl.

3) *Første behandling af lovforslag nr. L 167:*

Forslag til lov om GiroBank A/S.

Af kommunikationsministeren (Torben Rechendorff).

4) *Første behandling af lovforslag nr. L 168:*

Forslag til lov om ændring af postloven.

Af kommunikationsministeren (Torben Rechendorff).

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Fra medlem af Folketinget *Atili Dam* (Fær.), der har orlov på grund af sygdom, har jeg modtaget anmodning om, at den orlov, der er bevilget ham, fra og med den 1. maj ændres til at være orlov af andre grunde, jf. forretningsordenens § 42, stk. 3, litra c.

Hvis ingen gør indsigelse imod, at orloven ændres som ønsket, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
(Lovforslag nr. L 170).

Justitsministeren (Engell) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (EF-asyllkonventionen).
(Lovforslag nr. L 171).

Indenrigsministeren har meddelt mig, at hun ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Erhvervspolitisk redegørelse 1991.
(Redegørelse nr. R 8).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg skal herved tillade mig for det høje Folketing at fremsætte:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
(Lovforslag nr. L 170).

Forslaget, der omfatter i alt 1.143 personer, er udarbejdet efter de samme retningslinjer som det forslag, jeg fremsatte for Folketinget den 22. februar 1991, og som blev vedtaget ved 3. behandling den 16. april 1991.

Med dette forslags vedtagelse vil der i dette folketingsår være naturaliseret i alt 2.908 personer.

I folketingsåret 1989-90 var antallet af naturaliserede personer 2.542.

Med disse ord anbefaler jeg lovforslaget til det høje Folketings velvillige og hurtige behandling.

Justitsministeren (Engell):

Herved tillader jeg mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (EF-asyllkonventionen).
(Lovforslag nr. L 171).

Lovforslaget er en opfølgning af det beslutningsforslag, som jeg fremsatte den 13. marts 1991. Ved 1. behandling af beslutningsforslaget tilkendegav en række ordførere, at de ønskede at se de ændringer af udlændingeloven, som er nødvendige, for at Danmark kan ratificere kon-

[Justitsministeren]

ventionen, udmøntet i en lovtekst, før de gav endeligt tilsagn om, at regeringen på Danmarks vegne kan tilslutte sig EF-asylkonventionen.

Justitsministeriet har på den baggrund udarbejdet det foreliggende lovforslag, som tilsigter at skabe det retlige grundlag for Danmarks ratifikation af EF-asylkonventionen.

EF-asylkonventionen indeholder regler for, hvilken stat der skal have ansvaret for behandlingen af en asylansøgning, der indgives i et EF-land. Herved kan det undgås, at asylansøgerne bliver sendt fra det ene land til det andet, fordi ingen vil påtage sig ansvaret for behandlingen af deres sag. Det undgås endvidere, at flere medlemsstater unødigt bruger ressourcer på at behandle samtidige eller flere efter hinanden følgende asylansøgninger fra samme person.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, tilsigter EF-asylkonventionen ikke nogen harmonisering af den materielle asylret – dvs. reglerne om, hvornår man er flygtning. Den medlemsstat, der er ansvarlig for behandlingen af ansøgningen, behandler således ansøgningen i overensstemmelse med dens egne nationale regler på området og dens internationale forpligtelser. Det bemærkes herved, at alle EF-landene har tiltrådt FN's flygtningekonvention uden geografiske begrænsninger.

Det skal fremhæves, at Danmark også efter ratifikationen af konventionen bevarer sin suveræne ret til at behandle en asylansøgning, selv om Danmark ikke efter kriterierne i konventionen er forpligtet hertil. Danmark bevarer også fortsat muligheden for i medfør af sin nationale lovgivning at sende en asylansøger til et tredjeland under overholdelse af bestemmelserne i Genèvekonventionen.

For at skabe det retlige grundlag for dansk ratifikation af EF-asylkonventionen må der gennemføres forskellige ændringer i udlændingeloven, således at denne svarer til konventionens system. Der er ikke i lovforslaget medtaget forslag om ændringer i udlændingeloven, som ikke er begrundet i ønsket om, at Danmark tiltræder EF-asylkonventionen.

Lovforslaget indeholder regler om behandlingen af asylansøgninger i de tilfælde, hvor Danmark efter konventionen er ansvarlig herfor, samt forpligtelsen til i disse tilfælde at overtage asylansøgeren i overensstemmelse med konventionens regler. Lovforslaget indeholder

endvidere regler om overførsel og tilbageførsel af asylansøgere til andre EF-lande i de tilfælde, hvor et andet EF-land efter konventionen er ansvarlig for sagens behandling.

Det foreslås samtidig, at der i udlændingeloven skabes udtrykkelig hjemmel for, at Danmark, hvis særlige hensyn af humanitær karakter taler herfor, kan beslutte at behandle en asylansøgning, selv om Danmark ikke ifølge konventionen er forpligtet hertil.

EF-asylkonventionen gør det desuden nødvendigt at ændre den særlige danske regel i udlændingelovens § 7, stk. 4, hvorefter der kan indgives ansøgning om asyl på danske repræsentationer i udlandet. Hvis reglen ikke ændres, ville enhver asylansøger, der opholder sig i et andet EF-land, kunne sikre sig, at hans sag bliver behandlet af danske myndigheder efter de danske regler, og at han får adgang til Danmark, blot ved at indgive en ansøgning på en dansk ambassade i det andet EF-land. Det foreslås derfor, at udlændingelovens § 7, stk. 4, ændres, således at den ikke finder anvendelse på udlændinge, der opholder sig i et andet EF-land.

For at tilpasse den danske udlændingelov til konventionens system foreslås det endelig, at alle, der søger om asyl her i landet, må ansøge om konventionsstatus, således at det fra starten afgøres efter EF-asylkonventionens kriterier, om ansvaret for sagens behandling påhviler Danmark eller eventuelt en anden medlemsstat. Denne ændring er nødvendig, fordi EF-asylkonventionen kun omfatter personer, der ansøger om konventionsstatus.

Som nævnt indeholder lovforslaget alene de ændringer af udlændingeloven, som er nødvendige for, at Danmark kan ratificere EF-asylkonventionen, og regeringen vil ikke i denne samling komme med yderligere forslag til ændringer i udlændingeloven. Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at regeringen er tilfreds med udlændingeloven, som den ser ud i dag. Regeringen vil således her i løbet af foråret færdiggøre et oplæg, som kan danne grundlag for en bred debat om udlændingeområdet i den kommende folketingssamling. Oplægget vil indeholde et katalog over mulige forslag til ændringer i udlændingeloven, og de politiske drøftelser må så vise, om der kan opnås den fornødne tilslutning til at gennemføre forslagene.

[Justitsministeren]

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslaget til Tingets velvillige behandling.

Skriftlig redegørelse:

Erhvervspolitisk redegørelse af 24/4 91.
(Redegørelse nr. R 8).

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

De globale udfordringer og dansk erhvervs politik***Arbejdsvilkårene for erhvervs virksomhederne bliver mere globale***

Strukturerne i EF's indre marked er nu ved at falde på plads. For dansk erhvervsliv betyder det adgang til større markeder og udbytte af den vækstproces, der er fulgt med det indre marked. Men udviklingen stopper ikke den 1. januar 1993. Der vil ske en fortsat udbygning af samarbejdet i EF, og de ydre udfordringer for dansk erhvervsliv frem mod århundredskiftet vil i stadig højere grad blive præget af voksende globalisering af virksomhedernes markedsforhold og produktionsvilkår.

Eksporten og samhandelen mellem landene er således på vej til at blive overhalet af en ny internationaliseringsbølge. Den er drevet af samarbejde mellem virksomhederne over landegrænserne og giver sig udtryk i fusioner og udenlandske virksomhedsinvesteringer samt strategiske samarbejdsprojekter om f.eks. markedsføring og forskning og udvikling, ikke bare i Europa, men også i USA og i Japan.

Derfor må politikere og virksomheder ikke ensidigt rette blikket mod EF. Opmærksomheden må også gælde udviklingstendenser i Sydøstasien, USA og Østeuropa.

Øgede udviklingsomkostninger og ny teknologi er med til at presse udviklingen på vej mod globalisering. Selv meget store virksomheder er i dag tvunget til at samarbejde for at have tilstrækkelig slagkraft til at satse globalt.

Globaliseringen har også baggrund i den øgede specialisering og jagten på stordriftsfordele. For stadig flere virksomheder er det afgørende, at de kan klare sig på det globale marked. For mange virksomheder, der producerer nicheprodukter eller massevarer, vil det lokale og europæiske marked ikke være tilstrækkelig stort. Kravet om globalisering indebærer, at

virksomhederne må være i stand til at indrette sig på meget forskellige efterspørgselsmønstre baseret på forskelle i kultur og befolkningssammensætning.

Denne udvikling betyder, at EF ikke kan være sig selv nok. Europæisk erhvervslivs konkurrenceevne vil afhænge af, at europæiske virksomheder har adgang til markederne uden for Europa. Globaliseringen stiller nye krav til EF's erhvervs politik i 90'erne. Bl.a. konkurrencepolitikken må løbende tilpasses i lyset af denne udvikling. I mange sektorer gælder f.eks., at de økonomiske og konkurrencemæssige konsekvenser af en fusion bør vurderes under en global synsvinkel.

Regeringens holdning i GATT og til statsstøtte er gode eksempler på danske bidrag til at bringe det indre markeds principper på en mere global formel.

Meget taler for, at de nye globale samarbejds mønstre vil blive en afgørende vækstfaktor i anden halvdel af 90'erne, på samme måde som Europa har set det med det indre marked i slutningen af 80'erne og begyndelsen af 90'erne. Det gælder ikke mindst i takt med, at Øst- og Centraleuropa gradvis bliver en integreret del af de vesteuropæiske økonomier.

Danmark har endog meget gode muligheder for at udnytte vækstmulighederne, der vil følge med globaliseringen. Danmark har allerede en række virksomheder, der konkurrerer globalt. Det gælder først og fremmest inden for søfartserhvervet, fødevarerindustrien, medicinalindustrien og en række nicheområder inden for jern- og metalindustrien.

De ændringer, der i 90'erne vil ske i den globale produktionsstruktur og i samarbejds mønstre mellem virksomhederne, medfører store udfordringer for danske virksomheder, der konkurrerer globalt. Det gælder både de store danske virksomheder, som kun er mellemstore i international sammenhæng, og de mindre, stærkt specialiserede virksomheder. Udfordringen må først og fremmest tages op af virksomhederne, men regeringen og Folketinget må skabe nogle rammer for erhvervslivet, så det har mulighed for at løfte opgaverne med basis i Danmark.

De grundlæggende økonomiske forhold er nu ved at være i orden. Inflationen er lav, der er overskud på betalingsbalancen, og erhvervsbeskatningen er bragt ned på et niveau, der er in-